

# O TRADICI ÁYUKUSALA

## Ctihodný Áyu Kusalánanda Thera (KA) odpovídá na otázky ctihodného Bhikkhu Atarikusala (AT) — záznam interview ze 4. 2. 2003 v Yangonu

AT: Bhante, na závěr vyšší ordinace *upasampadá* čtyř českých mnichů v Mahási Sásana Yeiktha dne 13. ledna 2003 jsi ve svém projevu *anumodaná* hovořil obzvláště o dvou věcech. Za prvé jsi zdůrazňoval, jakou důležitost má tato událost ve vývoji evropské sanghy, za druhé jsi obšírně vysvětloval spojení s tradicí Mahási. Kdo pomáhal udržovat toto spojení s myanmarskou tradicí Mahási Sayado?

KA: Nejvíce ze všech přispíval ke spojení evropských buddhistů s Mahási tradicí můj německý učitel, ctihodný Nyánaponika Maháthera. Ctihodný Nyánaponika popsal Mahási metodu meditace všímavosti a vhledu, *satipatthána–vipassaná*, ve své knize *Jádro buddhistické meditace*. Tato kniha vyšla nejprve německy v padesátých letech, tehdy jí ale málokdo rozuměl. Obsahuje praktické návody jak meditovat — vůbec první takové návody, jež lze najít v jakémkoliv západním jazyce. Ještě důležitější je však ta skutečnost, že od roku 1971 ctihodný Nyánaponika pomáhal s meditačními kurzy, které jsem prováděl pro německy mluvící zájemce ze Švýcarska, Německa a Rakouska. Byly to jednak krátké víkendové kurzy úvodu do meditace v sezení a v chůzi, jednak delší intenzivní zasedy vedené podobným způsobem jako v Mahási Sásana Yeiktha v Yagonu.

Od roku 1977 jsem několikrát do Švýcarska pozval Sri Anagárika Munindru, aby učil Mahási metodu. Učil anglicky a já jsem vše překládal do němčiny. V roce 1977 jsem v Bernu založil Dhamma Gruppe, instituci umožňující zprostředkovat evropské veřejnosti poněkud oficiálnější způsobem buddhistickou meditaci. Přes Dhamma Gruppe jsem pozval několik meditačních učitelů, z nichž někteří učili kromě tradiční meditace nádechu a výdechu, *ánápána–sati*, též Mahási metodu všímavosti zvedání a klesání břicha. Prvním pozvaným učitelem byl ctihodný Piyadassi Maháthera ze Srí Lanky, druhým Joseph Goldstein z Ameriky, třetí byla Ruth Dennison z Německa...

Hlavním článkem, který spojoval evropské buddhisty s tradicí Mahási a obecněji s buddhismem v Myanmar, byl ctihodný Sayado Dr. Rewatadhamma, se kterým jsem spolupracoval od roku 1975. Ctihodný Rewatadhamma vedl ve Švýcarsku meditační kurzy v Mahási stylu a též semináře Abhidhammy. Vrcholem celého tohoto vývoje je — bez jakýchkoliv pochyb — návštěva ctihodného Mahási Sayado ve Švýcarsku v roce 1979. Tehdy tam ctihodný Mahási Sayado provedl svůj jediný meditační kurz na evropské půdě — o tom jsem mluvil poněkud obšírněji ve své řeči po *upasampadá* ordinaci mnichů ESA, či anglicky ACES, v Mahási Centru v Yangonu dne 13. ledna 2003.

AT: Zmínil jsi několik výjimečných mnichů. Jaký byl jejich vztah ke vzniku Evropské Sanghy Áyukusala, neboli ESA či ACES?

KA: Slovo „Áyukusala“ bylo poprvé používáno ctihodným Nyánaponikou už na začátku sedmdesátých let, aby jím charakterizoval můj přístup ke zprostředkování buddhismu Evropanům. Líbilo se mu, že zdůrazňuji přínos Dhammy k úspěšnému zvládnání každodenního života, nejen jaký je v tom přínos meditace. Tento přístup Áyukusala neboli zvládnání života na základě Dhammy byl též tématem interview mezi ctihodným Piyadassi a mnou, který byl vysílán státním rádiem Srí Lanky v den Vesákha v květnu 1977. Také ctihodný Hemalawa Saddhatissa, představený London Buddhist Viháry, projevoval velký zájem o náš přístup Áyukusala.

Těž tři vynikající Myanmar mniši si velmi vážili užívání abhidhammy v Áyukusala. Ctihodný U Thittila, překladatel Vibhanga, schvaloval jak ukazují použití paradigmat abhidhammy v meditaci *vipassaná* — to v té době vůbec nebylo samozřejmou záležitostí. Sayado U Nyánissara velmi chválil mé užívání abhidhammy jako základny pro trénink psychoterapeutů a poradců. Když jsme se tehdy setkali v Oxfordu, satiterapie založená na abhidhammě nebyla ještě mezinárodně známa. Techniky této psychoterapie byly tehdy jen pomocnými nástroji v mých kurzech zvládnání života dle Dhammy. Třetí myanmarský mnich, který podporoval rozvoj Áyukusala, byl samozřejmě můj učitel Sayado U Rewatadhamma.

- AT: Tak to byla situace během let sedmdesátých ve Švýcarsku. Ty jsi však také začal dhammadútu v Československu počátkem let devadesátých. Pokračoval jsi se svými aktivitami podobným způsobem jako ve Švýcarsku?
- KA: Ano, hodně jsem vytěžil ze zkušeností ve Švýcarsku, než jsem v roce 1983 odjel na Srí Lanku. Těch sedm let, které jsem pak strávil na Srí Lance v blízkosti mého učitele ctihodného Nyánaponiky, též přispělo k úspěchu dhammadúty v Československu v letech devadesátých. Velmi cennou pomoc mi poskytl Sayado U Rewatadhamma. Co jsem udělal ve Švýcarsku v letech 1968 až 1983, pro ten samý úkol jsem v Československu potřeboval zhruba jen polovinu času, hlavně léta 1990 až 1997.
- AT: Můžeš specifikovat, co jsi dělal? V letech sedmdesátých jsi byl vůbec prvním západním učitelem *satipatthána–vipassaná* — a dlouho též jediným v Evropě. Byl jsi zakladatelem Dhamma Gruppe ve Švýcarsku a zakládajícím prezidentem Švýcarské buddhistické unie. Byl jsi ve správní radě International Buddhist Foundation, IBF, v Ženevě. Dostalo se ti nějaké pomoci od těchto institucí?
- KA: Ze Švýcarska nepřišlo moc pomoci. Moji přátelé z IBF pomohli se vznikem sesterské organizace v Praze, která je dnes známa jako IBDF či MBNF, Mezinárodní buddhistický nadační fond. Brzy se však ukázalo, že Češi a Slováci musí začít se vším po svém a bez pomoci z ciziny. Švýcarská Dhamma Gruppe darovala tiskárnu k počítači, ale tím kontakt skončil. Členové Švýcarské buddhistické unie byli velmi přátelští k českým reprezentantům na různých mezinárodních setkáních, ale tuším, že Češi a Slováci se více zajímali o podporu svých různých škol buddhismu, než aby stáli o dialog mezi všemi buddhisty.
- AT: Jak jsi tedy postupoval v Československu v letech devadesátých?
- KA: Jako hlavní jsem si dal za úkol začít kurzy *satipatthána–vipassaná*, jak úvodní víkendové kurzy, tak intenzivní základy trvající nejméně dva týdny. K tomu jsem potřeboval instituci, která to zastřešuje, tak jsem založil buddhistické organizace s názvem Přátelé Dhammy v Praze a Bodhi Olomouc. Během následujících let účastníci mých meditačních kurzů založili v mnoha městech lokální skupiny Bodhi — těch je už víc než deset. Tyto lokální skupiny koordinuje MBNF, Buddhistický fond, který též organizuje intenzivní základy prováděné učiteli tradice Áyukusala.
- AT: Kromě tohoto všeho je dobře známo, že jsi na univerzitě učil páli a buddhistickou kulturu, jakož i přednášel o Abhidhammě pro psychology. Jako postdoktorální kurz pro psychoterapeuty a pro lékaře jsi učil satiterapii. Jsou toto vše různé aspekty zprostředkování Dhammy jako metody zvládnání života?
- KA: Ano, snažil jsem se využít všechny své dovednosti jako meditační učitel, psychoterapeut a univerzitní učitel. Avšak nejdůležitější pak bylo ve druhé etapě trénovat další učitele meditace a Dhammy, jakož i další univerzitní učitele a psychoterapeuty, kteří dokážou zprostředkovat Dhammu — každý ve své vlastní profesní oblasti. Pak přišla třetí etapa, kterou nyní považuji za nejdůležitější — a to je trénování mnichů Áyukusala.

AT: Tento trénink začal v roce 1998, když první dva mniši Áyukusala byli ordinováni na Srí Lance. To ale nebyli první mniši, kteří se objevili v Československu a pak v rozdělených republikách české a slovenské. Kteří další mniši se zúčastnili buddhistického dění v těchto zemích?

KA: Prvním mnichem, který přednášel a vedl meditační kurzy v Československu byl ctihodný Sayado U Rewatadhamma. Představil jsem ho veřejnosti a zpočátku též překládal jeho přednášky, než to převzali další. Mým hlavním úkolem se stalo připravovat ty nejlepší podmínky pro to, aby mohli dělat dhammadútu buddhističtí mniši. Když jsem ještě byl prezidentem MBNF, pozval jsem dva mnichy českého původu, Tomáše Gutmana a Pavla Smrčku. Gutman byl kdysi theravádovým mnichem, jehož jsem na Srí Lance podporoval, pak byl mahájánovým mnichem v Číně a pak opět theravádovým mnichem v Myanmaru. On ale na pozvání MBNF nereagoval. Druhý mnich českého původu Pavel Smrčka, který v Myanmaru dostal jméno Ašin Ottama, mé pozvání přijal a přijel do České republiky v roce 1996.

AT: Pokud vím, čeští buddhisté odmítli Ašina Ottamu podporovat a on založil svou vlastní novou skupinu, ve které kombinuje různé nauky s buddhismem. Mohl bys k tomu něco říci?

KA: České a slovenské buddhistické skupiny neschvalovaly Ottamovo učení védantické non-duality a jeho kombinace *kundalíni–vipassaná*. Proto ho odmítly podporovat. On se však stal dost populárním u nebuddhistické veřejnosti, která má ráda jeho sakrální tance a podobné praktiky. Protože znám Pavla Smrčku mnoho let a mám ho rád jako svého mladšího bratra, požádal jsem ho, aby se omezil na Buddhovo učení, když nosí roucho theravádového mnicha. Také jsem požádal všechny své žáky ve skupinách Bodhi, aby dali ctihodnému Ottamovi podporu, kterou potřebuje k tomu, aby mohl žít jako theravádový mnich. To bylo ale vše, co jsem pro něj mohl udělat, když už jsem byl plně zaměstnán výcvikem Áyukusalammnichů na Srí Lance.

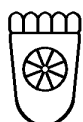
AT: Když mluvíme o Áyukusala — co je to za tradici?

KA: Jejím záměrem je držet se přísně původního učení historického Buddha tak, jak je dodnes zachováno v zemích buddhismu theravády. Avšak ESA — tedy stoupenci Buddhovi sdružení v Evropské Sanze Áyukusala — se nepodřizují žádné ze sekcí, zvaných *nikáya*, soudobých buddhistických institucí různých národů. ESA považují Dhammu za dovedné zvládnání (*kusala*) života (*áyu*) tak, jak to učil Buddha Gotama. Buddhova Osmičlenná ušlechtilá stezky k tomu poskytuje kultivaci charakteru a etického jednání v každodenních situacích (*síla–sikkhá*), meditační trénink (*samádhi–sikkhá*) a pěstování moudrosti (*paññá–sikkhá*). A to platí jak pro laický, tak pro klášterní řád ESA.

AT: Zatímco Áyukusala Sangha laiků již existuje déle jak deset let, klášterní Sangha je jen pět let stará. Co považuješ ty osobně za nejdůležitější úlohu pro ESA v budoucnosti?

KA: Mým přáním do budoucnosti je stavět na tom, co máme v přítomnosti. Máme teď deset mnichů Áyukusala, jednu mnišku, více než deset laických učitelů a několik tisíc osob se již dostalo do kontaktu s Dhammou ve zprostředkování Áyukusala. Nuže nejdůležitější je teď rozvíjet bezvadnou interakci mezi laiky a buddhistickými mnichy.

AT: Bhante, děkuji ti za rozhovor.



Další informace o tradici Áyukusala jsou na webových stránkách:

[www.ayukusala.org](http://www.ayukusala.org)

[www.webpark.cz/dhamma](http://www.webpark.cz/dhamma)

[www.volny.cz/buddha.czech](http://www.volny.cz/buddha.czech)

e-mail: [ayukusala@centrum.cz](mailto:ayukusala@centrum.cz) [bhante@ayukusala.org](mailto:bhante@ayukusala.org) [dhamma@volny.cz](mailto:dhamma@volny.cz)